

PROFIELSCHETS BURGEMEESTER GEMEENTE NOARDEAST-FRYSLÂN

“De gemeente Noardeast-Fryslân zoekt een dicht bij de inwoners staande burgemeester die de gemeente stevig op de kaart zet.”

WA SYKJE WY?
WA BINNĚ WY?

1. WA SYKJE WY?

De sinds 1 januari 2019 bestaande gemeente Noardeast-Fryslân is op veel fronten bezig zichzelf uit te vinden en op de kaart te zetten. De schaalsprong die is gemaakt leidt op alle terreinen tot een andere oriëntatie. Het is een zoekproces waarbij we het ons niet kunnen permitteren onderdelen nog even te laten liggen om andere op te pakken. Raad, ambtelijke organisatie en college zullen zich in samenhang verder moeten ontwikkelen. Het is een uitdagend proces dat energie geeft en waaraan leiding moet worden gegeven. De kwaliteiten en de persoonlijkheid van de burgemeester kunnen wel eens de sleutel zijn voor een succesvolle nieuwe positionering.

DE GEMEENTE NOARDEAST-FRYSLÂN ZOEKT EEN BURGEMEESTER¹ MET ALS KENMERKEN:

- Iemand die zich interesseert voor en verdiept in de Friese cultuur, deze respecteert en daarmee om kan gaan.
- Een bestuurder met hart voor het platteland en bekendheid met stedelijke problematiek, die een scherp waarnemingsvermogen combineert met inlevingsvermogen.
- Leiderschap gericht op verbinding en samenwerking, waarbij ook lastige onderwerpen bespreekbaar worden gemaakt.
- Een boven de partijen staande onafhankelijke, vrijdenkende ontwikkelaar en strateeg, die helicopterview combineert met visie en een frisse blik. Een wijze en inspirerende bestuurder die energie brengt en daarbij anderen in hun kracht zet.
- Een herkenbaar en krachtig boegbeeld die op charmante en charismatische wijze het netwerk ontwikkelt en ontplooit in het belang van gemeente en regio.

INWONERS

Een passende burgemeester is een burgemeester die dicht bij de mensen staat, die zich gemakkelijk tussen de mensen begeeft, die zich thuis voelt in de Friese cultuur en daarvan graag onderdeel wil zijn. De burgemeester is er wanneer hij nodig is, hij is zichtbaar en benaderbaar, maar ook rolvast. Zijn inlevingsvermogen houdt in dat hij zich in mensen en hun emoties kan verplaatsen.

Hij zet zich in voor een goede communicatie tussen gemeente, inwoners en bedrijven, waarbij hij zich realiseert dat elk dorp anders is en aandacht en maatwerk geboden zijn. Hij communiceert zelf helder en in begrijpelijke taal.

BEDRIJVEN

De burgemeester informeert zich actief over de bedrijvigheid (agrarisch, toerisme, metaal, bouw) en de werkgelegenheid in de gemeente. Hij zet zich in om bedrijven te behouden en om als ambassadeur in zijn netwerken te wijzen op de parels die er zijn en de kansen die er voor bedrijven liggen.

¹Daar waar in deze profielschets hij staat, kan uiteraard ook worden gelezen zij.

RAAD

De boven de partijen staande burgemeester is een solide voorzitter van de raad. Hij respecteert de raad, geeft ruimte, maar hanteert ook de regels. Zo nodig treedt hij corrigerend of coachend op. In het in vergelijking met vóór de fusie complexere raadswork zoekt de raad naar een adequate cultuur. De raad wil zich verder ontwikkelen en versterken en heeft behoefte aan een burgemeester die hierin gevraagd en ongevraagd steunt en stimuleert.

COLLEGE

Als voorzitter van het college is de inbreng van de burgemeester vooral gericht op samenhang, met aandacht voor visie en lange termijn. Hij biedt daarbij perspectief vanuit een heldere gemeentelijke positionering, hij is sterk in het ontrafelen van complexe situaties, zonder direct in de oplossing te duiken. Hij zet waar nodig de wethouders in hun kracht door vertrouwen, ruimte en ondersteuning te bieden en let op de onderlinge samenwerking binnen het college. Ook bewaakt de burgemeester in het college de positie van de raad.

AMBTELIJKE ORGANISATIE EN BESTUURLIJKE DRIEHOEK

Burgemeester, gemeentesecretaris en griffier hebben gezamenlijk een belangrijke rol op het kruispunt van raad, college en ambtelijke organisatie. Over en weer hechten zij aan elkaars advies en investeren zij in een adequate en prettige werkrelatie. Die relatie is gebaseerd op vertrouwen en wederzijds respect.

Burgemeester en gemeentesecretaris werken op bijna dagelijkse basis nauw samen; zij zijn elkaars klankbord en sparringpartner. Over en weer respecteren zij elkaars verantwoordelijkheden. Nodig is een burgemeester die met voldoende afstand, vanuit een visie en een op de toekomst gerichte strategie mee denkt en mensen daarin mee kan nemen.

REGIO EN DAARBUITEN

De schaa sprong die met de fusie is gemaakt leidt ook tot een andere positionering van de gemeente. Die is kansrijk wanneer ten minste de burgemeester in staat is belangenbehartiging te combineren met dienstbaar leiderschap. Het besef dat we in het noorden elkaar nodig hebben en dat je er met elkaar toe doet, moet leidend zijn. De burgemeester moet in staat zijn te lobbyen en om verbinding te maken.

Dit zowel in de ruime regio als in Den Haag en wellicht Brussel. De macro denkende burgemeester is dan ook een excellent netwerker.

VEILIGHEID EN HANDHAVING

Het terrein van openbare orde en veiligheid behoort tot de wettelijke taken en bevoegdheden van de burgemeester. Het gebruik van alcohol en met name drugs vraagt aandacht, zeker in preventieve zin. Alertheid is geboden, vooral m.b.t. ondermijning. In voorkomende gevallen is een stevige aanpak gewenst. Bij crises is adequaat en proportioneel optreden nodig, in nauwe samenwerking met onze veiligheidspartners. Wij zoeken een burgemeester die zich bij de aanpak van kleine en grote problemen handelingsbekwaam voelt en die het belang van communicatie met de eigen inwoners daarbij niet uit het oog verliest. Het wordt zeer gewaardeerd wanneer de burgemeester een goed contact onderhoudt met hulpverleners, w.o. de vrijwillige brandweer.

De Friese cultuur kent tradities –zoals het carbid schieten– die van de burgemeester een nuchtere, pragmatische en binnen de gemeenschap passende aanpak vragen. Bij handhaving verwacht de raad een niet-rigide hanteren van regels. Regels hebben een doel en met partijen zou gesproken moeten worden om met elkaar na te gaan of passende wegen bewandelbaar zijn.

TENSLOTTE

- Voor wat betreft het Frysk verwachten we dat de burgemeester de ambitie heeft zich de Friese taal eigen te maken. Voor contacten met de zuster gemeenten Fulda en Crediton is het prettig wanneer de burgemeester zich in hun taal kan uiten.
- Jaarlijks vinden gesprekken plaats tussen raad en burgemeester over het functioneren van de burgemeester, de onderlinge verhoudingen en de samenwerking tussen hem en de raad.
- Gelet op de uitdagingen waarvoor de gemeente staat, is het goed dat de burgemeester grote ambities combineert met sterk realisme en dat hij kleine stappen voorwaarts op waarde weet te schatten.
- Elke kandidaat die op gesprek komt krijgt de gelegenheid om de vertrouwenscommissie ervan te overtuigen dat zijn/haar ervaring bij uitstek passend is.
- Een assessment kan deel uitmaken van de selectieprocedure.

2. WA BINNE WY?

De gemeente Noardeast-Fryslân is veelzijdig: qua inwoners, cultuur, meertaligheid. En qua stad en dorpen, rust en natuurlijke landschap; van klei tot zandgrond, van Wadden tot de Wâlden.

Op 1 januari 2019 is de gemeente Noardeast-Fryslân ontstaan, uit de herindeling van de voormalige gemeenten Dongeradeel, Ferwerderadiel en Kollumerland c.a..

De gemeente Noardeast-Fryslân:

- heeft ruim 45.000 inwoners (waarbij de ambtelijke organisatie een verzorgingsgebied heeft van 65.000 inwoners door de samenwerking met Dantumadiel);
- heeft een oppervlakte van bijna 40.000 ha. (en een verzorgingsgebied van bijna 50.000 ha. door de samenwerking met Dantumadiel);
- kent meer dan 50 dorpen én een regiostad: Dokkum (ongeveer 12.500 inwoners).

Dokkum is één van de Friese elf steden en heeft als regiostad een belangrijke rol op het gebied van onderwijs, cultuur, zorg, en bedrijven en winkels. Dit geldt ook voor ons grootste dorp Kollum als regiocentrum. Na Kollum zijn Kollumerzwaag en Hallum de grootste dorpen met beide 2.500 inwoners. Noardeast-Fryslân is een platte-

Landbouw vormt met meer dan 50% van het grondgebruik een groot deel van de economie, naast het MKB van de gemeente dat bijna 16.000 arbeidsplaatsen en 4.000 bedrijven heeft. De gemeente kent een sterke sociale structuur. Inwoners zijn zelfstandig en bekommeren zich om elkaar, zijn gastvrij, open en trots. Zij weten van aanpakken, zetten door en zijn goed in wat ze doen. Niettemin is de sociaaleconomische positie zwakker dan gemiddeld in Nederland en Fryslân. Inwoners zijn voor een groot deel praktisch opgeleid en hebben relatief een laag besteedbaar inkomen.

Samenwerking is een belangrijke pijler voor Noardeast-Fryslân. Daarbij gaat het niet alleen om de samenwerking binnen de gemeente, met inwoners, bedrijven en maatschappelijke partijen, maar ook om de samenwerking in de regio. Zo wordt bijvoorbeeld samengewerkt in ANNO-verband (Agenda Netwerk Noord Oost), om samen met de gemeenten Dantumadiel, Tytsjerksteradiel, Achtkarspelen en de provincie de strategische opgaven van de regio vorm te geven. In SSL verband wordt samengewerkt op ICT-gebied met o.a. de gemeenten Leeuwarden en Waadhoeke. De gemeente Noardeast-Fryslân is dienstverlenend aan de gemeente Schiermonnikoog en natuurlijk heeft de gemeente Noardeast-Fryslân een bijzonder nauwe band met de gemeente Dantumadiel, de samenwerkingspartner die alle diensten van de gemeente Noardeast-Fryslân als centrumgemeente afneemt. Evenals de Groningse buurgemeente Het Hogeland, waarmee een goede samenwerking bestaat, is de gemeente Noardeast-Fryslân aandeelhouder van de Haven Lauwersoog.

De gemeenteraad heeft bij de start van de nieuwe gemeente de unieke kans aangegrepen om samen met inwoners, bedrijven, organisaties en verenigingen de ambities en uitdagingen op te pakken. Want de raadsleden zijn er vol van overtuigd dat dit alleen in samenwerking met de samenleving kan. College en raad hebben dit vormgegeven door te gaan werken met een raadsagenda en coalitieagenda.

De raadsagenda is een agenda waarin de raad de opgaven voor de gemeente heeft opgenomen, die hij de komende jaren met de samenleving wil oppakken. In de coalitieagenda staan de onderwerpen benoemd

landsgemeente met een oppervlakte van circa 400 km². Delen van Werelderfgoed Waddenzee, het Nationaal Park Lauwersmeer en het Nationaal Landschap “de Noardlike Fryske Wâlden” liggen in de gemeente. De gemeente heeft tussen ‘Wad en Woud’ een gevarieerd landschap met een rijke cultuurhistorie en ligt in de stedelijke driehoek Leeuwarden, Drachten, Groningen.

waarover binnen de coalitie overeenstemming is, zowel qua beoogde resultaten als beoogde wijze van uitvoering. De coalitie heeft met elkaar afgesproken deze onderwerpen binnen deze coalitieperiode op te pakken, op de beschreven wijze. De coalitie is hierop aanspreekbaar.

De huidige coalitie heeft voor een breed college gekozen vanwege de extra bestuurlijke inzet die nodig is voor de start van de nieuwe gemeente.

Binnen het college is collegialiteit van bestuur uitgangspunt. Daar wordt o.a. met programmasturing en afspraken over bestuurlijke besluitvorming invulling aan gegeven.

De organisatie ontwikkelt zich om klaar te zijn voor de ambities en uitdagingen van morgen: dienstbaar, aanspreekbaar en samenlevingsgericht met korte lijnen naar en in verbinding met de mienskip. Daarom wordt ingezet op “gebiedsgericht werken”. Dat houdt in binnen een bepaald gebied naar problemen en kansen te kijken én te handelen samen met, inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen. Dit biedt houvast voor het samen met inwoners ontwikkelen van gebiedsvisies en het met inwoners experimenteren in samenwerkingsvormen.

UITDAGENDE OPGAVEN VOOR DE KOMENDE JAREN

De gemeente staat de komende periode voor een aantal uitdagende opgaven op uiteenlopende terreinen. Een korte schets van een aantal van de belangrijkste opgaven:

Bereikbare en goede zorg, tegen lagere kosten

De gemeente staat voor bereikbare en goede zorg voor iedereen die dat nodig heeft. Tegelijkertijd brengt het niveau van de uitgaven binnen het sociaal domein met zich mee dat ombuigingen noodzakelijk zijn. Dit spanningsveld vraagt de komende jaren om een passende oplossing.

Potenties en kwaliteiten van het gebied benutten, doorontwikkelen en uitdragen

Met de waarden van natuur en landschap, rust en ruimte, een sterke regiostad Dokkum en de fraaie Waddenkust hebben we veel kwaliteiten en potentie in onze gemeente. Deze kwaliteiten en potentie willen we doorontwikkelen en versterken en willen we verder uitdragen om onze gemeente daarmee nadrukkelijker op de kaart te zetten.

ECONOMISCHE ONTWIKKELING

Het bevorderen van het economisch klimaat en de bedrijvigheid in Noardeast-Fryslân is belangrijk met het oog

op o.a. werkgelegenheid, de economische vitaliteit en de leefbaarheid in de kernen. Verdere ontwikkeling van de bedrijvigheid in de gemeente en van recreatie en toerisme zijn in dit verband belangrijke uitdagingen. Economische ontwikkeling wordt niet alleen in onze gemeente, maar ook in regionaal verband (Agenda Netwerk Noordoost) opgepakt. In dat kader is de Regiodeal en daaruit voortgekomen Versnellingsagenda (Regiodeal fase II) van groot belang voor zowel onze gemeente als de regio.

VISIEVORMING EN VOORBEREIDING OP DE OMGEVINGSWET

Momenteel loopt een visietraject dat in de loop van 2020 zal leiden tot de opstelling van een Omgevingsvisie. Zeker voor een gemeente in haar eerste levensfase, waar nog gebouwd moet worden aan de identiteit, een interessant traject, waarbij zowel de samenleving als de raad op interactieve wijze betrokken worden. Naast de opstelling van deze Omgevingsvisie wordt de komende jaren een verdere voorbereiding op de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 2021 actueel.

DORPEN- EN WIJKENBELEID EN GEBIEDSGERICHT WERKEN

Er wordt ingezet op gebiedsgericht werken om de lijnen met de samenleving kort te houden en zoveel mogelijk maatwerk te leveren. Het ontwikkelen van dorpen- en wijkenbeleid met bijbehorende fondsen is daarnaast een speerpunt uit de raadsagenda. Er zijn al de nodige initiatieven in de gemeente op dit vlak, de doorontwikkeling daarvan naar een gemeentebreed beleid vraagt nadrukkelijk aandacht en inzet.

Duurzaamheid, energie en bevorderen van biodiversiteit als toekomstgerichte thema's

Deze thema's behoeven nauwelijks toelichting. Eén van de grootste maatschappelijke opgaven is de transitie naar een duurzame samenleving. De omschakeling van fossiele brandstoffen naar duurzame energiebronnen is een belangrijke opgave. In een circulaire economie worden kringlopen gesloten, draait alles op duurzame energie en is afval geen afval maar wordt het gebruikt voor nieuwe producten. Het bevorderen van biodiversiteit is van belang om het evenwicht in de natuur te behouden. Deze thema's zijn als speerpunten benoemd in regionale afspraken en in de raads- en coalitieagenda en vragen de komende jaren om inzet en investeringen.

ALGEMEEN-BESTUURLIJKE UITDAGINGEN

Naast bovenvermelde opgaven gelden als algemeen-bestuurlijke opgaven voor het college het saneren van de gemeentelijke financiële huishouding, dat om een aan-

tal ombuigingen vraagt en het doorontwikkelen van de samenwerking met de gemeente Dantumadiel naar een duurzame en toekomstbestendige dienstverleningsrelatie.

Voor meer informatie over de gemeente Noardeast-Fryslân en de opgaven voor de komende jaren wordt onder andere verwezen naar:

- de raadsagenda "In nije dei" d.d. december 2018;
- de coalitieagenda "Trochpakke! Mei elkoar foarút!" d.d. december 2018;
- de "Ferkenning" (het eerste document in het proces van visievorming) d.d. oktober 2018;
- de Centrumregeling samenwerking Dantumadiel en Noardeast-Fryslân;
- de concept-Perspectiefnota gemeente Noardeast-Fryslân 2020-2023.

